

5^ο Νηπιαγωγείο Βέροιας
Σχολικό έτος: 2024-2025

Τίτλος Δράσης

Μια γειτονιά για όλους: Ένα πρόγραμμα για την ισότιμη πρόσβαση όλων στο δημόσιο χώρο και το κοινωνικό περιβάλλον

Επίπεδο

Νηπιαγωγείο

Θεματικό Πεδίο

Η δράση ανήκει στα θεματικά πεδία 4, 10, 16 & 17 του Προγράμματος Σπουδών Δράσεων Ενεργού Πολίτη. Πιο συγκεκριμένα:

4^ο θεματικό πεδίο: Ποιοτική εκπαίδευση. Υπερασπίζονται και συμβάλλουν ενεργά στη δημιουργία συμπεριληπτικών μαθησιακών περιβαλλόντων που προσαρμόζονται στις διάφορες μαθησιακές ανάγκες, υποστηρίζουν την ισότιμη πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς πόρους και προάγουν μια κουλτούρα σεβασμού και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών.

10^ο θεματικό πεδίο: Λιγότερες Ανισότητες. Προωθούν ενεργά τις ισότιμες ευκαιρίες, συμμετέχοντας σε πρωτοβουλίες που αντιμετωπίζουν και μειώνουν τις ανισότητες στην εκπαίδευση, την απασχόληση και τις

κοινωνικές υπηρεσίες. Επιδεικνύουν τη δέσμευσή τους για συμπερίληψη, συμμετέχοντας σε δραστηριότητες που προάγουν τη διαφοροποίηση και την ένταξη, αμφισβητώντας ενεργά τις συμπεριφορές διάκρισης και υποστηρίζοντας δίκαιες πρακτικές στις κοινότητές τους.

16^ο θεματικό πεδίο: Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί. Προωθούν ενεργά και συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες που προάγουν τα δικαιώματα του ανθρώπου και τη δικαιοσύνη, υποστηρίζοντας προσπάθειες για την πρόληψη των διακρίσεων και την τήρηση του κράτους δικαίου. Συμμετέχουν σε δράσεις που ενισχύουν τις συλλογικές διαδικασίες της κοινότητας, υιοθετώντας και εφαρμόζοντας στρατηγικές που προάγουν τη διαφάνεια, την υπευθυνότητα και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στις τοπικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

17^ο θεματικό πεδίο: Συνεργασία για τους Στόχους. Συμμετέχουν ενεργά σε συνεργατικά έργα συνεργαζόμενοι με συνομηλίκους, οργανισμούς και κοινότητες για την ανάπτυξη και εφαρμογή λύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Προωθούν και συμμετέχουν σε προσπάθειες που ενισχύουν την πολύπλευρη συνεργασία, υποστηρίζοντας πρωτοβουλίες που προάγουν τις συνεργασίες μεταξύ διαφόρων τομέων, όπως η κοινωνία των πολιτών, για την προώθηση κοινών στόχων βιωσιμότητας.

Σύντομη περιγραφή της Δράσης

Μια έρευνα δράσης, γνωριμίας και τροποποίησης της συμπεριφοράς απέναντι στο πρόβλημα του αποκλεισμού των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) από τον δημόσιο χώρο και το κοινωνικό γίγνεσθαι.

Μάθημα ή τομέας του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων που εντάσσεται:

Όλες οι παρακάτω προτεινόμενες δραστηριότητες είναι διαθεματικές και γι' αυτό μπορούν να αξιοποιηθούν ώρες από όλα τα γνωστικά αντικείμενα ή μπορούν να ενταχθούν ως δραστηριότητες εφαρμογής στο πλαίσιο συγκεκριμένων θεματικών πεδίων. Πιο συγκεκριμένα, ωστόσο, συνδέονται με τις εξής ενότητες:

Θεματικό Πεδίο: Β' Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία, Θεματικές Ενότητες: Β.1 Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη, Β.1.3, Διαπροσωπικές Σχέσεις

Θεματικό Πεδίο: Δ΄ Παιδί, Σώμα, Δημιουργία και Έκφραση, Θεματικές Ενότητες: Δ.2 Τέχνες, Δ.2.1 Εικαστικές Τέχνες & Δ.2.2 Θεατρική Τέχνη & Δ.2.3 Μουσική.

Εργαστήρια Δεξιοτήτων:

Θεματική Ενότητα: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη.

Τομέας: 1. Ανθρώπινα δικαιώματα.

2. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα

Θεματική Ενότητα: Ζω καλύτερα - Ευ Ζην

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Όταν ολοκληρωθεί η δράση οι μαθητές/τριες θα μπορούν να:

- προσδιορίζουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ στις μετακινήσεις τους στους δημόσιους χώρους γύρω από το σχολείο,
- προσδιορίζουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ στην προσπάθειά τους να προσεγγίσουν καταστήματα και υπηρεσίες γύρω από το σχολείο,
- προσδιορίζουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ στην προσπάθειά τους να επικοινωνήσουν με τους υπεύθυνους και τις υπεύθυνες, τους υπαλλήλους και τις υπαλλήλους των καταστημάτων και των υπηρεσιών γύρω από το σχολείο,
- ενημερώνουν άλλα άτομα του περιβάλλοντός τους (οικογένεια, φίλους και φίλες κ.λπ.) για τις ανάγκες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ στην καθημερινή τους δραστηριότητα στους δημόσιους χώρους,
- συμμετέχουν και να παρεμβαίνουν ενεργά σε δράσεις που έχουν στόχο την ενημέρωση του γενικού πληθυσμού γύρω από τις ανάγκες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ στην καθημερινή τους δραστηριότητα στους δημόσιους χώρους,
- συμμετέχουν και να παρεμβαίνουν ενεργά σε δράσεις που έχουν στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΑμεΑ στο περιβάλλον της γειτονιάς τους.

Πεδίο Υλοποίησης

Η σχολική αίθουσα και η αυλή του σχολείου, καταστήματα, υπηρεσίες, δημόσιοι χώροι που βρίσκονται στα γεωγραφικά όρια ευθύνης του σχολείου ή παραπλήσια και όπου κινούνται οι μαθητές και οι μαθήτριες στην καθημερινή τους ζωή, το Κέντρο Μέριμνας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΕ.Μ.Α.Ε.Δ).

Φάσεις Υλοποίησης Δράσης

Διερεύνηση

2 διδακτικές ώρες

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών /τριών μέσα από εγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό. Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός δείχνει φωτογραφίες και εικόνες με βοηθητική ράμπα, βοηθητική κίτρινη λωρίδα για τους τυφλούς, μπαστούνι τυφλών, αναπηρικά αμαξίδια.
- Παρακολούθηση βίντεο ή ταινία μικρού μήκους σχετικά με ανθρώπους που αντιμετωπίζουν κάποια αναπηρία.
- Παρουσιάζονται μελέτες περίπτωσης (βίντεο, φωτογραφίες, μαρτυρίες, εμπειρίες μαθητών και μαθητριών) που αφορούν τις μετακινήσεις, την πρόσβαση και την επικοινωνία των ΑμεΑ στη γειτονιά.
- Παρουσιάζονται (βίντεο, φωτογραφίες, μαρτυρίες, εμπειρίες μαθητών/τριών) κάποιες παρεμβάσεις που έχουν γίνει για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αφορούν στις μετακινήσεις, την πρόσβαση και την επικοινωνία των ΑμεΑ στους δημόσιους χώρους.
- Παρουσιάζονται καταστάσεις που προσομοιάζουν με αισθητηριακή αναπηρία και στις οποίες μπορούν να βρεθούν οι μαθητές/τριες, όπως μετακίνηση με πατερίτσες μετά από ατύχημα, μετακίνηση μητέρας με καρότσι, επιλογή του κατάλληλου αντικειμένου σε ένα απόλυτα σκοτεινό χώρο κ.λπ.
- Μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας πραγματοποιούνται δραστηριότητες ενσυναίσθησης για αισθητηριακές αναπηρίες (προσπαθώ να αναγνωρίσω μόνο απτικά κάποια αντικείμενα έχοντας κλειστά μάτια, ή προσπαθώ να καταλάβω τι μου λένε οι άλλοι μόνο με χειλεανάγνωση κ.λπ). Για τους μικρότερους/ες μαθητές/τριες το ενδιαφέρον μπορεί να προ-κληθεί και μέσα από το παιχνίδι. Για παράδειγμα, το παιχνίδι της τυφλόμυγας είναι πιο δύσκολο όταν παίζεται μέσα σε κλειστούς χώρους, όπου υπάρχουν πολλά εμπόδια. Επίσης, το παιχνίδι του «χαλασμένου τηλεφώνου» μπορεί να

δυσκολεύει αν παίζεται σε κλειστούς χώρους με πολύ θόρυβο (π.χ. όλοι οι παρευρισκόμενοι και όλες οι παρευρισκόμενες φωνάζουν δυνατά) ή αν οι παίκτες/τριες φορούν ωτασπίδες.

Μετά από τα παραπάνω προκαλείται προβληματισμός των μαθητών /τριών μέσα από συζήτηση και μέσα από ερωτήσεις, όπως:

- Γνωρίζετε άτομα που αντιμετωπίζουν καταστάσεις αναπηρίας;
- Έχετε μιλήσει μαζί τους;
- Γνωρίζετε ποιες δυσκολίες συναντούν κατά τη μετακίνηση και την επικοινωνία τους με άλλους ανθρώπους καθημερινά;
- Θεωρείτε ότι αναγνωρίζεται από όλους γύρω μας το δικαίωμα να έχουν κι αυτά τα άτομα ό,τι έχουμε όλοι οι άλλοι άνθρωποι για τη διασκέδασή μας, την εκπαίδευσή μας και γενικά για τη ζωή μας;
- Νομίζετε ότι μπορούν να εξυπηρετηθούν αυτά τα άτομα στη γειτονιά μας και να έχουν ό,τι χρειάζονται;
- Υπάρχουν στην περιοχή μας εμπόδια που δεν επιτρέπουν σε αυτά τα άτομα να έχουν ό,τι χρειάζονται;
- Γιατί είναι σημαντικό για εμάς να έχουν κι αυτά τα άτομα τις ίδιες με τις δικές μας δυνατότητες για τη διασκέδασή τους, την εκπαίδευσή τους και γενικά για τη ζωή τους;
- Τι μπορούμε να κάνουμε -ο καθένας/μία μόνος/η του/της, αλλά και όλοι/ες μαζί- για να βοηθήσουμε αυτά τα άτομα;

Με βάση την τελευταία ερώτηση τα άτομα προτείνουν ιδέες για να βοηθήσουν να αλλάξει προς το καλύτερο η καθημερινότητα των ατόμων ΑμεΑ στη γειτονιά.

Προετοιμασία/Σχεδιασμός

2 διδακτικές ώρες

1η φάση: Καταγραφή προβλημάτων καθημερινότητας για τα άτομα ΑμεΑ μέσω προσπάθειας απαντήσεων σε ερωτήματα, όπως:

- Πώς μετακινούνται και πώς επικοινωνούν οι μαθητές/τριες με αναπηρία στους χώρους του σχολείου (από την κεντρική είσοδο έως την αίθουσα, μέσα στην αίθουσα, από την αίθουσα έως την αυλή και τους βοηθητικούς χώρους); Μπορούν να μετακινηθούν και να επικοινωνήσουν αυτόνομα; Πού συναντούν εμπόδια και πώς θα μπορούσαν αυτά να ξεπεραστούν;
- Πώς μετακινούνται οι άνθρωποι με αναπηρία στη γειτονιά για τις καθημερινές τους ανάγκες και δραστηριότητες (στα καταστήματα,

στα πάρκα, στις πλατείες, στις εκκλησίες, στα κέντρα πολιτισμού και άθλησης, στις δημόσιες υπηρεσίες); Μπορούν να μετακινηθούν αυτόνομα; Πού συναντούν εμπόδια και ποιοι ευθύνονται γι' αυτά;

- Πώς επικοινωνούν οι άνθρωποι με αναπηρία με τους συνανθρώπους τους για τις καθημερινές τους ανάγκες και δραστηριότητες (στα καταστήματα, στα πάρκα, στις πλατείες, στις εκκλησίες, στα κέντρα πολιτισμού και άθλησης, στις δημόσιες υπηρεσίες); Μπορούν να επικοινωνήσουν αυτόνομα; Πού συναντούν δυσκολίες στην επικοινωνία και πώς μπορούν αυτά να ξεπεραστούν;
- Πώς μπορούμε να υποστηρίξουμε τους ανθρώπους με αναπηρία, ώστε να έχουν πρόσβαση σε όλους τους χώρους όπως όλοι και όλες;

2^η φάση: Ετοιμάζουν μια επιστολή, την οποία θα συνοδεύουν ζωγραφιές τους και στην οποία θα διατυπώνεται η επιθυμία των μαθητών/τριών να επισκεφθούν τον χώρο Κέντρο Μέριμνας ατόμων με Αναπηρία. Η εκπαιδευτικός αναλαμβάνει να μεταφέρει την επιστολή και να οριστικοποιήσει με τους/τις υπεύθυνους/νες του χώρου την ημερομηνία της επίσκεψης. Ξεκινά ο σχεδιασμός της επίσκεψης με έναν καταιγισμό ιδεών των μαθητών /τριών για όσα χρειάζεται να γίνουν πριν την επίσκεψη στο ΚΕ.Μ.Α.Ε.Δ., κατά τη διάρκεια της επίσκεψης και μετά από αυτήν.

Υλοποίηση

Πριν την επίσκεψη (2 διδακτικές ώρες)

- Φτιάχνουν κάρτες, κατασκευές και ζωγραφιές για να χαρίσουν στους ανθρώπους στο ΚΕ.Μ.Α.Ε.Δ.
- Μαθαίνουν οι μαθητές τραγούδι, τα κάλαντα της Άνοιξης, τα «Χελιδονίσματα».
- Ετοιμάζουν έναν χάρτη της γειτονιάς με τη διαδρομή που θα ακολουθήσουν μέχρι να φτάσουν στη δομή. Σε αυτήν την διαδρομή θα πρέπει να παρατηρήσουν εάν υπάρχουν βοηθητικές κατασκευές για τα άτομα με αναπηρία (π.χ. ράμπες εισόδου σε καταστήματα, διάδρομος για τυφλούς ή ειδικά φανάρια στον δρόμο για κωφούς).

Η διαδρομή μας ξεκινάει με παρατήρηση από τον χώρο του σχολείου. Εκεί διαπιστώσανε οι μαθητές μας ότι υπάρχει βοηθητική ράμπα, ώστε να έρθει άτομο με αναπηρικό αμαξίδιο.

Βοηθητική λωρίδα για τυφλούς κάτω από την είσοδο του σχολείου.

Οι μαθητές παρατηρούν την βοηθητική ράμπα εισόδου για τα άτομα με αναπηρικό αμαξίδιο.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης (1 διδακτική ώρα)

- Οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με τους ανθρώπους που δουλεύουν και συντονίζουν τη λειτουργία της δομής. Ρωτούν λεπτομέρειες για την λειτουργία της δομής, για τους ανθρώπους και τους τρόπους που αξιοποιούνται τέτοιοι χώροι και θεσμοί. Στη συνέχεια τραγουδούν μαζί, φτιάχνουν και διακοσμούν πασχαλινές λαμπάδες. Στο τέλος, τους δίνουν της κατασκευή που έφτιαξαν οι μαθητές για αυτούς, κερνιούνται όλοι και όλες και απολαμβάνουν τα κεράσματα. Βγάζουν αναμνηστικές φωτογραφίες (χρειάζεται προηγούμενη άδεια από τους γονείς των μαθητών και των μαθητριών).

Μετά την επίσκεψη (1 διδακτική ώρα)

- Συγκεντρώνονται τα φύλλα παρατήρησης, οι φωτογραφίες τα βίντεο και συζητούνται τα δεδομένα και καταγράφονται τα συμπεράσματα των μαθητών και των μαθητριών.
- Οι μαθητές/τριες στέλνουν μια ευχαριστήρια επιστολή και την ομαδική αναμνηστική φωτογραφία στους ανθρώπους που γνώρισαν στο ΚΕ.Μ.Α.Ε.Δ..

Επικοινωνία-Διάχυση

1 διδακτική ώρα

Δημιουργείται ένα κολάζ με φωτογραφίες και λεζάντες από όλα τα στάδια υλοποίησης της δράσης και αναρτάται στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Μια γειτονιά για όλους : Ένα πρόγραμμα για την ισότιμη πρόσβαση όλων στο δημόσιο χώρο και το κοινωνικό περιβάλλον

Η διαδρομή μας ξεκινάει με παρατήρηση από τον χώρο του σχολείου. Εκεί διαπιστώσανε οι μαθητές μας ότι υπάρχει βοηθητική ράμπα, ώστε να έρθει άτομο με αναπηρικό αμαξίδιο.

Βοηθητική λωρίδα για τυφλούς κάτω από την είσοδο του σχολείου

Η άφιξή μας στο Κέντρο Μέριμνας Ατόμων με Αναπηρία

Τα παιδιά σε συνεργασία με το ΚΜΑΕΔ κατασκεύασαν πασχαλινές λαμπάδες

Αναστοχασμός

1 διδακτική ώρα

- Συζητάμε στην τάξη για τις δυσκολίες που μπορεί να συναντήσουν τα άτομα με αναπηρία στην καθημερινότητά τους (π.χ. στον δρόμο ή στην είσοδό τους σε ένα κατάστημα) με βάση τον χάρτη και την καταγραφή που έγινε στη διαδρομή μας προς τη δομή. Συζητάμε τι μπορεί να γίνει για να διευκολυνθεί η ζωή τους.
- Επανάληψη της περιήγησης στη γειτονιά κατά διαστήματα, ώστε να διαπιστώνεται ο βαθμός στον οποίο βελτιώνεται ή επιδεινώνεται η προσβασιμότητα των ΑμεΑ.